

GESCHIEDENIS

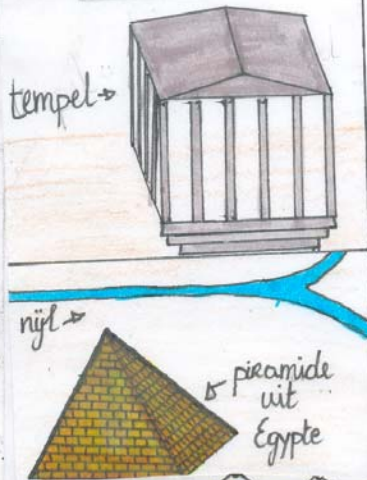
Oudsten tijden



vruchtbareheid beeldje uit de oudste tijden

Juba

Oudheid



tempel →

nijl →

piramide uit Egypte

munteconomie

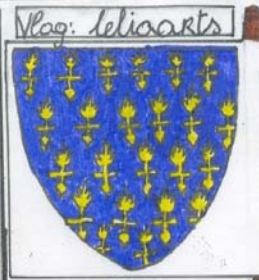


Carmen
Oudste tijd
schilderij

middeleeuwen



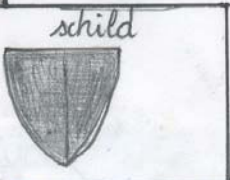
Vlag: slaamse leeuw



Vlag: heliaarts



zwaard

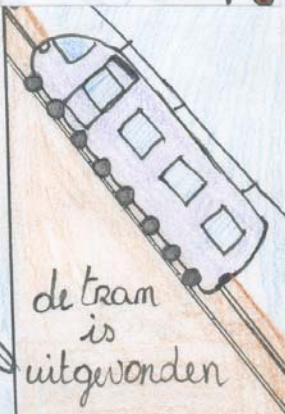


schild

Carmen
Nieuwste tijd



ten strijde



de tram is uitgewonden



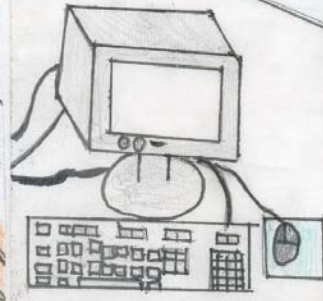
eigen tijd

Rasteel



Juba

eerste mens op de maan



Juba

De Oertijd

Arbeid

In die tijden heerste er een koud klimaat waardoor er weinig begroeiing was. Met het verzamelen van voedsel waren ze ganse dagen bezig. De vruchtenpluk was het werk van de vrouwen. Zij zochten naar : paddestoelen, vogeleieren, slakken, hagedissen en ander klein gedierte. Ook verwerkten de vrouwen de jachtbuit. Daaronder verstaan we dat ze de huiden schoon schraapten. Jagen was mannenwerk. Ze deden dat in groep. Ze gebruikten pijl en boog, speren en werpstokken gemaakt van hout en silexsteen. Ook gingen de mannen op visvangst met harpoenen.



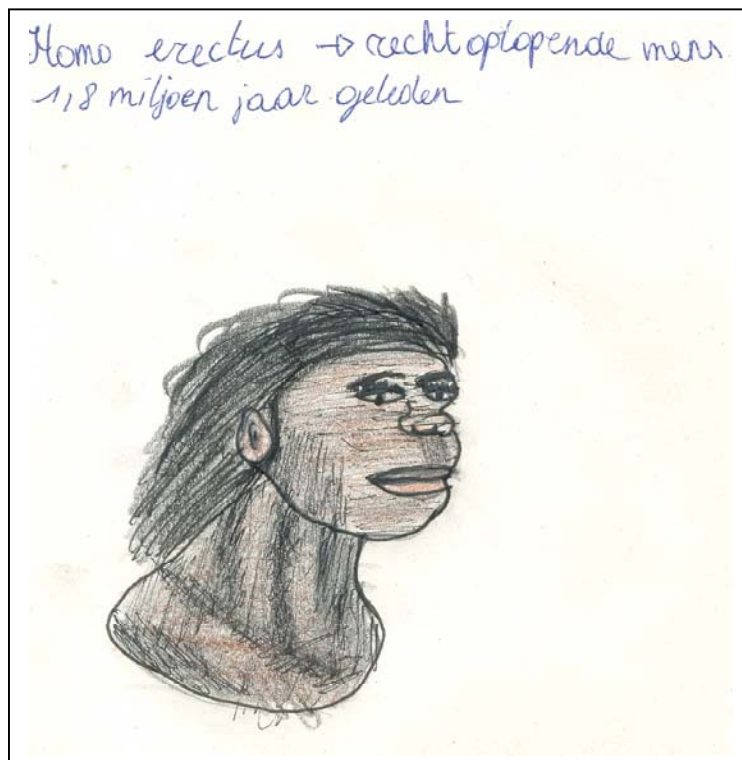
HET JACHTJAAR



KARLJN

Samenleving

De Oertijd was bijzonder hard voor de mensen, zeker voor de kinderen. Vele stierven van de kou, honger en ziektes. Dikwijls waren de kinderen een grote last tijdens lange zwerftochten. Moeders lieten hun zuigelingen gewoon achter, omdat ze die niet konden dragen. Ook veel kinderen verongelukten of werden de prooi van wilde dieren. De meisjes hielpen de vrouwen op hun zoektocht naar al wat eetbaar was. De jongens gingen met de mannen mee jagen en op visvangst. De jacht gebeurde in groep. Daarom was het nodig dat één iemand de leider was, dit was meestal de sterkste of de dapperste.



cultuur

Door rotsschilderingen zijn we veel over de oermens te weten gekomen.

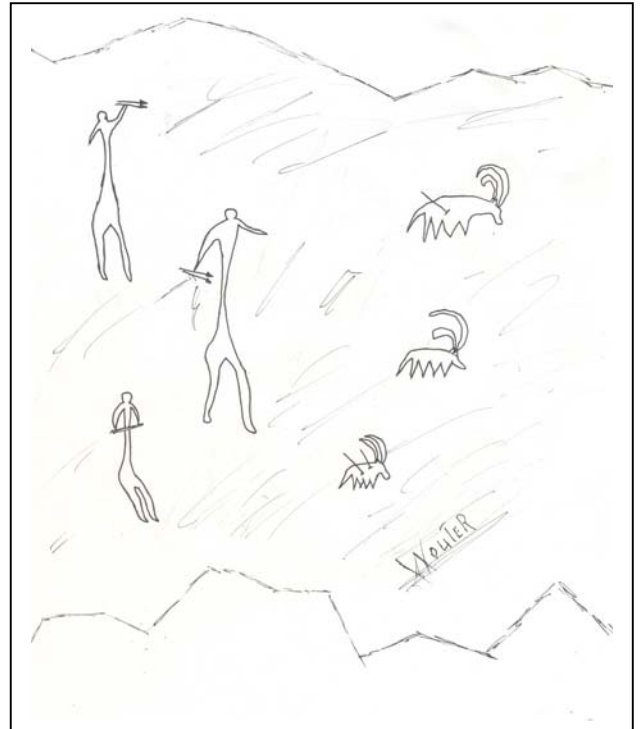
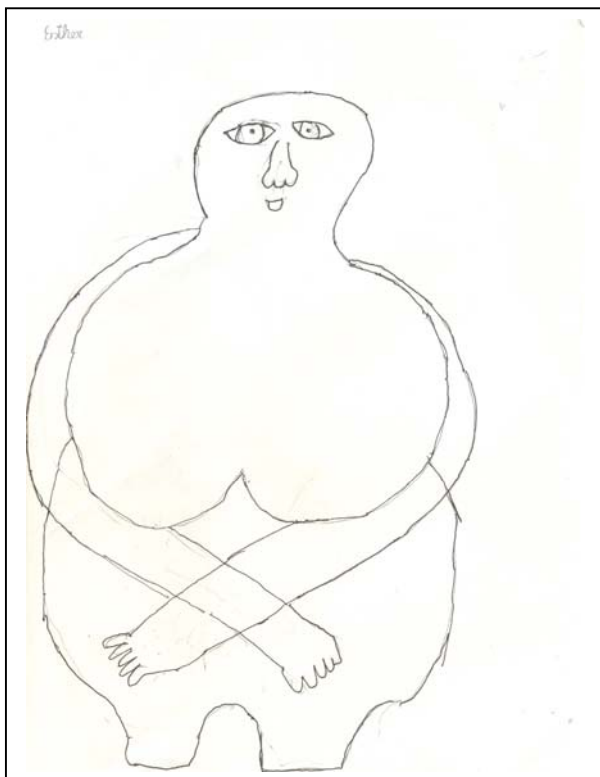
Als ze beenderen heel fijn maalden en met dierenvet, bloed of water mengden, kregen ze verf. Men schilderde de dieren van de jacht.

Als kwast gebruikten ze veren, vacht en mos of gekauwde twijgjes,

Sierraden hoorden ook bij hun cultuur.

Ze werden gemaakt van pezen, tanden, slakkenhuizen, schelpen en stukjes bot.

Godsdienst



Godsdienst

De oermensen geloofden in leven na de dood. Wanneer iemand stierf, legden zij sieraden en wapens bij de dode.

Zij geloofden in magische krachten. Ze maakten grotschilderingen om voor een betere jacht te zorgen.

Ook geloofden zij in de vruchtbaarheidscultus en maakten venusbeeldjes.

Oorlog en vrede

Af en toe waren er conflicten tussen groepen zwervers.

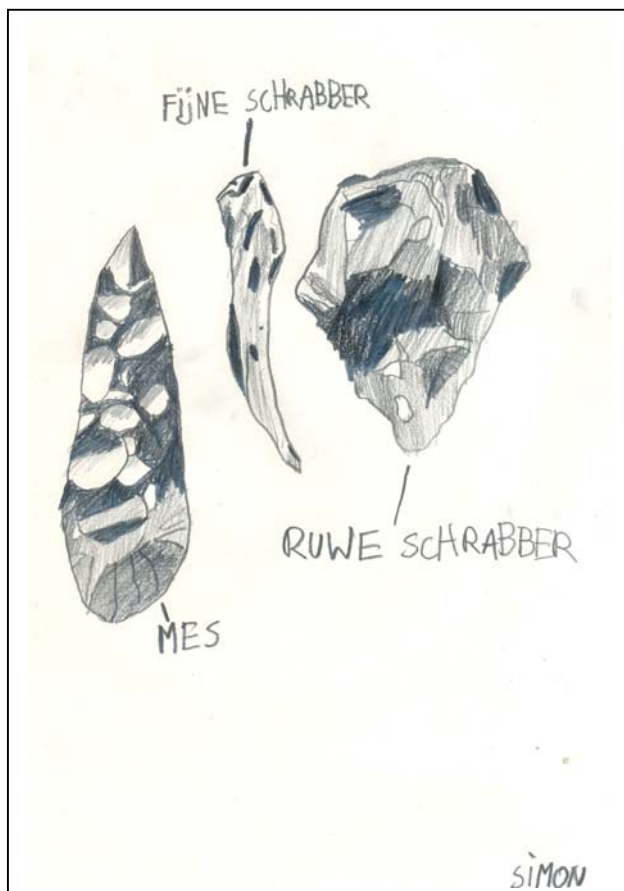
Het ging meestal over het bezit van een rijk jachtgebied, van een goede kampeerplaats of een goede grot.

De jagers verdedigen hun bezittingen hardnekkig.

Het was immers een strijd van zelfbehoud!

De groep die het meeste kans had om te winnen moest het talrijkste of het sterkst zijn met de beste aanvoerder.

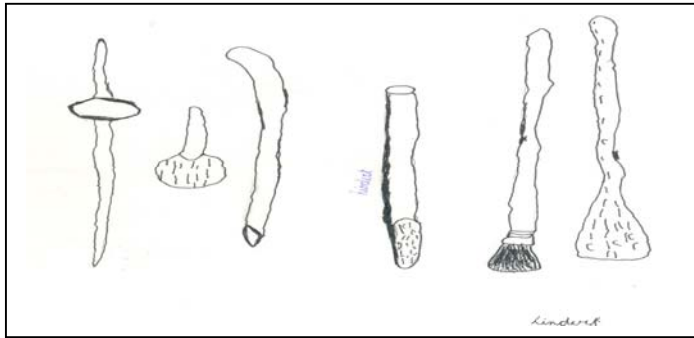
De strijd was over als de vijand verjaagd was of gedood was.



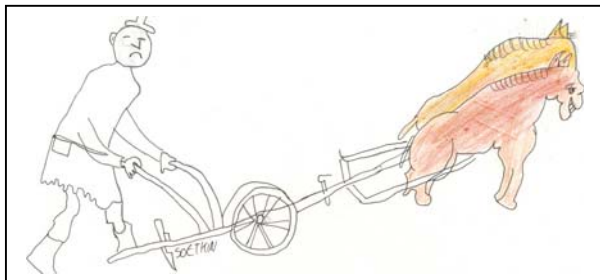
De Nederzettingen

Arbeid

Het klimaat veranderde. Het werd warmer en er was voldoende neerslag. Toen er per ongeluk een paar zaadjes op de vochtige grond vielen, kregen die worteltjes en zo groeide er nieuwe graanhalmen. Met een stok gingen ze nu in de grond prikken of groeven trekken.



Daarna legden ze er graankorrels in. Zo is de eerste landbouw begonnen. De vroegste landbouwers moesten hard werken. Veel vrije tijd was er niet. De belangrijkste werktuigen waren een graafstok of een houten hak. Een gevorkte stok werd als ploeg gebruikt.



De vrouwen moesten het graan oogsten. Dit werd gedaan met een sikkel, die werd gemaakt van silex en hout. De vrouwen moesten het graan dan pletten en malen tot meel. Het meel vermengden ze met water van die brij werden broden gebakken.



In die periode ontstond ook de veeteelt.

Tijdens de jacht werden jonge dieren gevangen en meegenomen naar de woonplaats. Die dieren kregen dan jongen.

Dieren die in gevangenschap geboren waren werden rapper tam.

De eerste dieren die ze temden waren: de hond, de geit en het schaap.

Honden hielpen bij de jacht en bewaakten de kudde.

Varkens en runderen en pluimvee werden pas later tam gemaakt.

Eerst werden de dieren gehouden voor het vlees, daarna ook voor de melk de huid en de wol.

Runderen gebruikten ze nu ook als last- en trekdier.

Er leven ook nog altijd jagers en vissers.

Mensen die goed konden boetseren werden pottenbakkers.

Mensen die goed met hout konden omgaan werden timmermannen.

Wie goed met silex kon werken werd werktuigenmaker.

Zo ontstonden de eerste beroepen.

Maatschappij

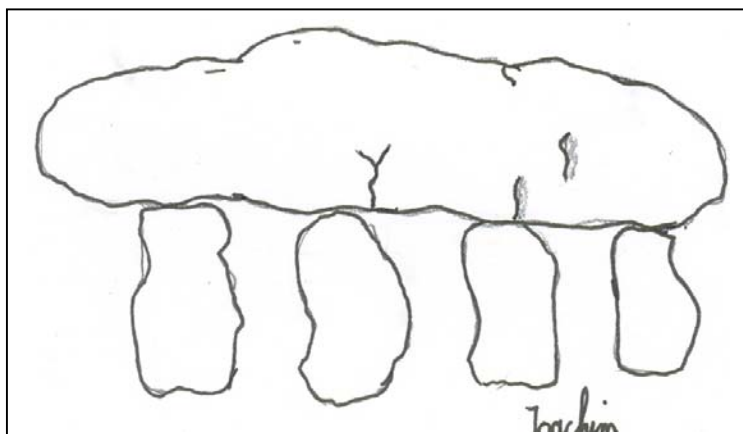
Door het samenwonen in dorpen moesten er wetten gemaakt worden om alles goed te organiseren. Een dorpshoofd werd gekozen. Machtig was diegene die rijk was aan land en vee.

Godsdienst

De primitieve landbouwer was in sterke mate afhankelijk van de natuur en hierdoor werden de zonne- en de vruchtbaarheidscultus zeer belangrijk. Daarom maakten ze venusbeeldjes.

Voor hun goden bouwden ze grote openluchttempels en monumenten zoals de menhirs.

Grafmonumenten zoals de dolmens en de grafheuvels met hun grafgiften, getuigen van een sterk geloof in het leven na de dood.



Woningen

De vroegste landbouwers en veetelers hoefden niet meer te zwerven op zoek naar voedsel. Ze gingen zo dicht mogelijk op hun akkers en weilanden wonen.

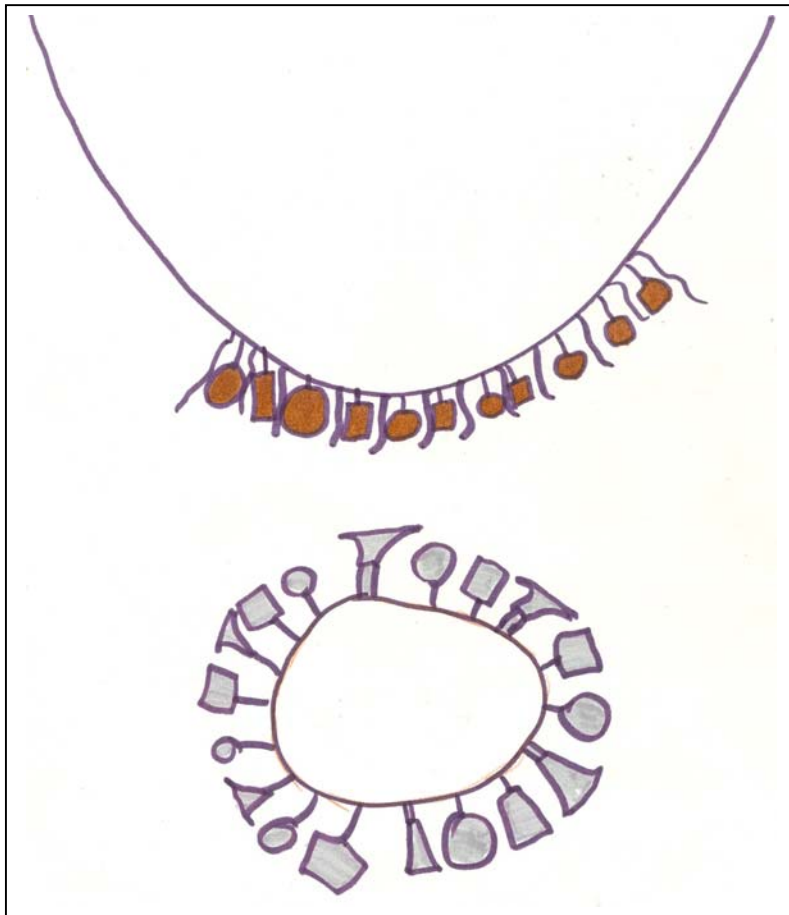
Voortaan bouwde men een stevigere woning: een hut.

Het dak was van hout, riet of stro, meestal werd het dak dan nog bedekt met leem.

In natte streken werden paaldorpen gebouwd.

kleding

De dierenhuiden werden vervangen door geweven stoffen van wol en linnen.



Oorlog en vrede

Er was af en toe ruzie tussen de zwervers. Meestal ging dat over het gevonden voedsel.

Voldoende voedsel en een veilig verblijf waren van levensbelang.

De jagers zullen hun bezittingen zeker hardnekkig verdedigen.

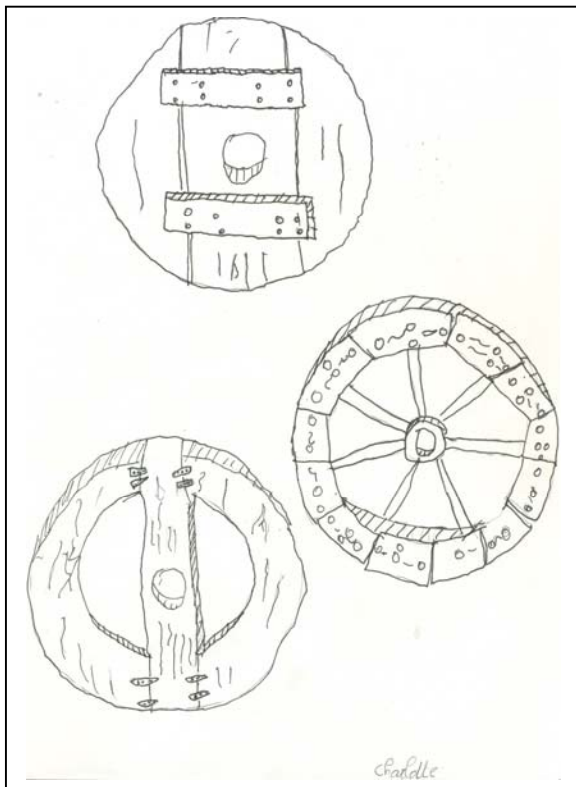
Het was een strijd voor zelfbehoud.

De sterkste groep had de meeste kansen.

vervoer

Rond het jaar 3500 VC werd het wiel gebruikt.

Het eerste wiel diende als pottenbakkersschijf. Reeds snel daarna werd een wiel aan een kar bevestigd. Daarvoor spande men getemde dieren in als trekdier.



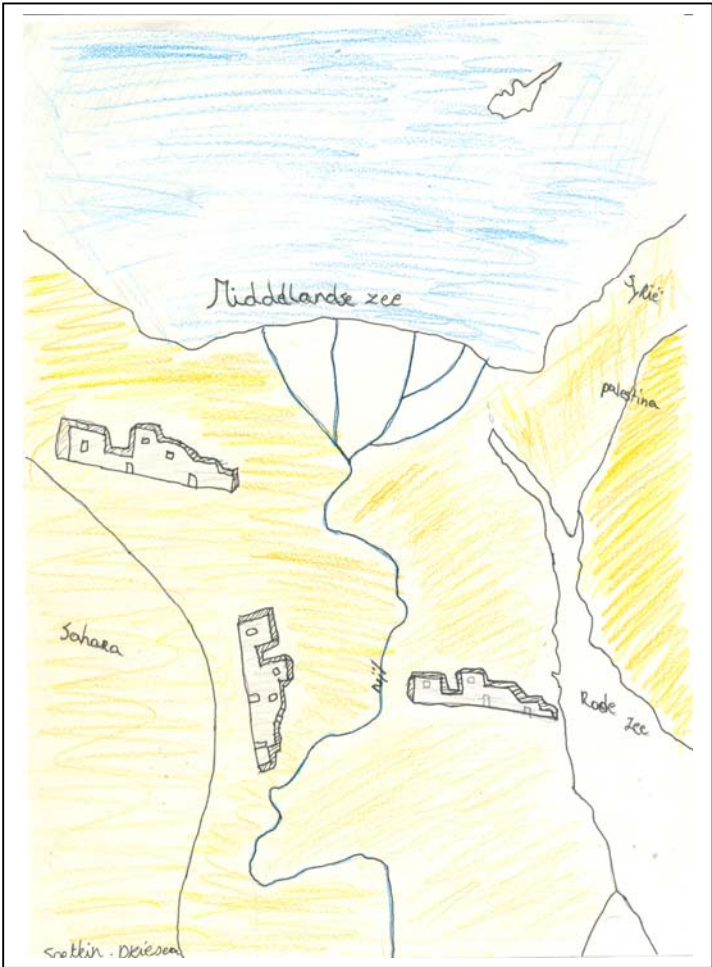
Maar echte wegen waren er nog niet.

Er ontstonden wel zandweggetjes van zandsporen.

Varen deed men met eenvoudige rieten boten.

In moerasachtige gebieden bouwden ze knuppelwegen door dikke bomen aan elkaar te hangen.

De Tijd Van De Eerste Wereldrijken (3000vC-300vC)



Samenleving

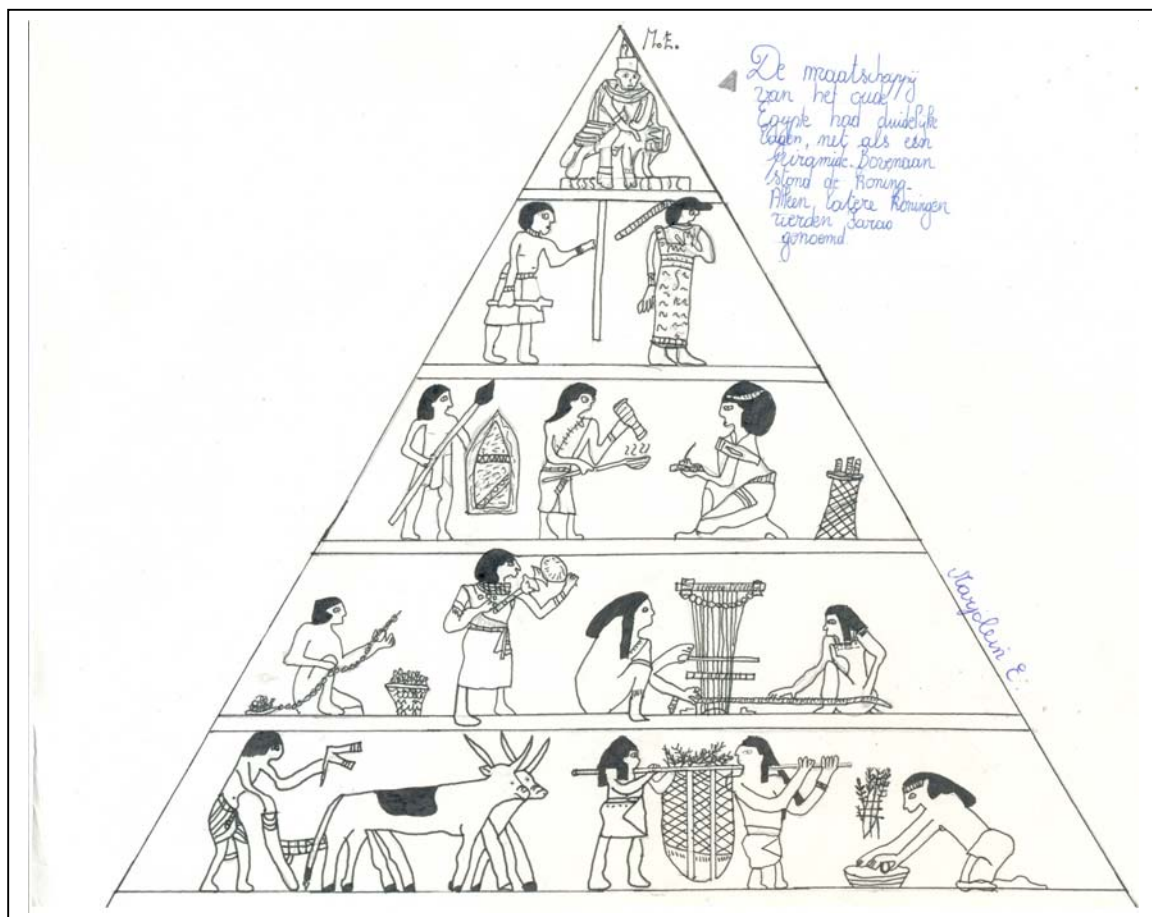
Het wereldrijk werd bestuurd door een koning. De Egyptenaren noemden hem farao. Hij was oppermachtig.

Andere belangrijke mensen waren de hogepriesters, de legerleiders en de amtenaren zoals belastingophalers en schrijvers.

Het gewone volk bestond uit soldaten, kooplieden, ambachtslieden en boeren.

Vrouwen waren niet ondergeschikt. Ook zij hadden bepaalde rechten.

Dit alles had een goed georganiseerde wetgeving nodig. Mondelinge afspraken voldeden niet meer. Daarom werden op kleitabletten, papyrusrollen en stenen hiërogliefen aangebracht.

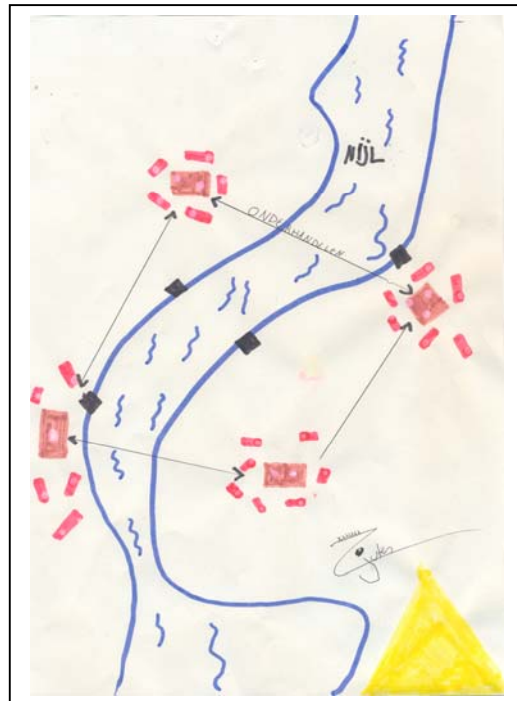


Arbeid

Het Nijldal in Egypte was erg geschikt voor landbouw. Dat kwam omdat het water uit de Nijl jaarlijks overstroomde. Wanneer het water weggetrokken was, bleef vruchtbaar slib achter. Er werden kanalen gebouwd om het water landinwaards te kunnen voeren.

De boeren waren het talrijkst. Zij moesten hard werken om de belastingen aan de farao te kunnen betalen; namelijk een deel van de oogst en van hun veestapel.

Een ware ramp, vermits zij eerst de belastingen moesten betalen en pas daarna voor hun zelfbehoud mochten zorgen.



Het landbouwjaar was verdeeld in drie seizoenen.

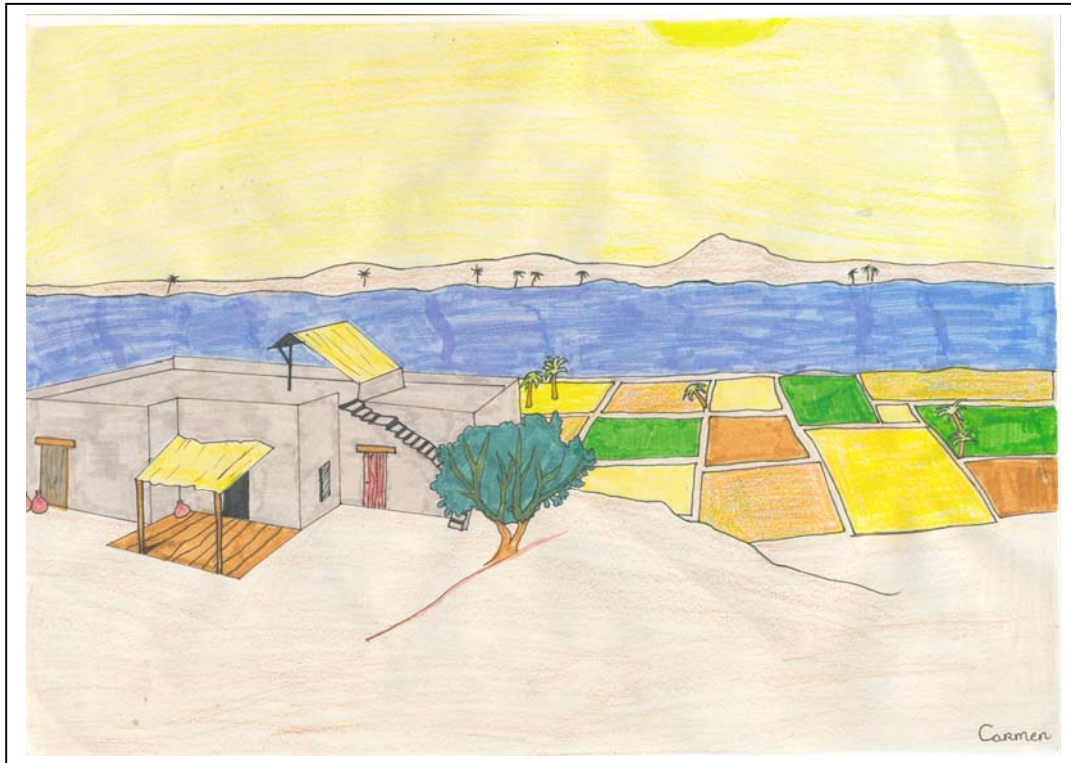
- Als na de overstroming het water wegtrok, werd de grond bewerkt en de tarwe gezaaid. Om het kostbare water bij de hand te houden, werden grachten en voorraadbekken gegraven.
- In de droge periode werd tarwe rijp. Daarna werd geoogst en gedorst. Het dorsen gebeurde door ossen. Die trappelden de korrels uit de aren.
- Tijdens de overstroming konden de boeren niet op de velden werken. Ze moesten dan helpen bij de grote bouwwerken. Samen versleepten ze reusachtige blokken natuursteen.

De ambachtslieden: beeldhouwers, smeden, meubelmakers, pottenbakkers, wevers, glasblazers en juweliers moesten niet zo hard werken als de boeren. Zij werkten bijna het hele jaar door aan de grote bouwwerken zoals tempels en piramides. In ruil voor hun arbeid kregen ze voedsel en kleding.

Er werden nieuwe landbouwtechnieken ontwikkeld zoals: schepraden, waterwip, spaarbekken, dijken, irrigatiekanalen... Hierdoor kreeg men landbouwoverschotten. Een drukke ruilhandel ontstond hierdoor aan de kust. Nieuwe grondstoffen zoals ertsen en edele metalen werden aangevoerd en bewerkt door ambachtsslui.

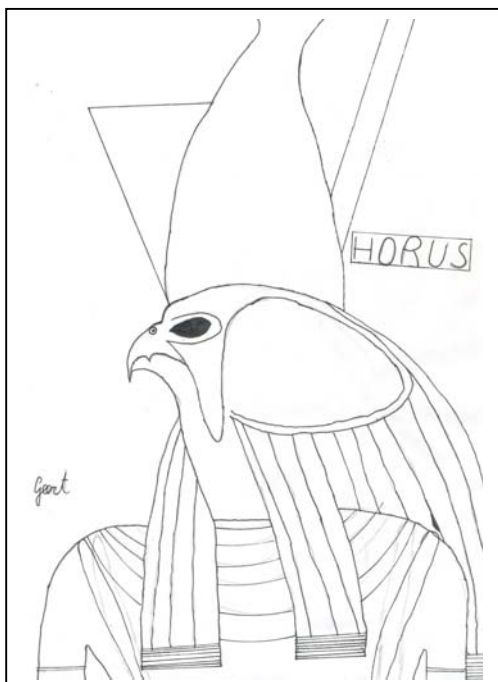
Woning

Er werd weinig aandacht besteed aan de eigen woningen. Men gebruikte in de zon gedroogde kleitichels.



De duurzame grondstoffen zoals natuursteen werd voorbehouden voor de doden en de goden. Er werden tempels en piramides van gebouwd. Dit noemt men de 'versteende tijd'.

Godsdienst



Vermits de landbouwogst afhing van de natuur, waren de natuurelementen erg belangrijk voor hen. De farao was voor hen de zoon van de zonnegod zelf. Ook vele dieren zoals de krokodil, ibis, cobra, gier, jakhals en nijlpaard werden vergoddelijkt. De goden werden afgebeeld met het voorkomen van een dier.

Kleding

De farao droeg een kroon, tiara en een sik.

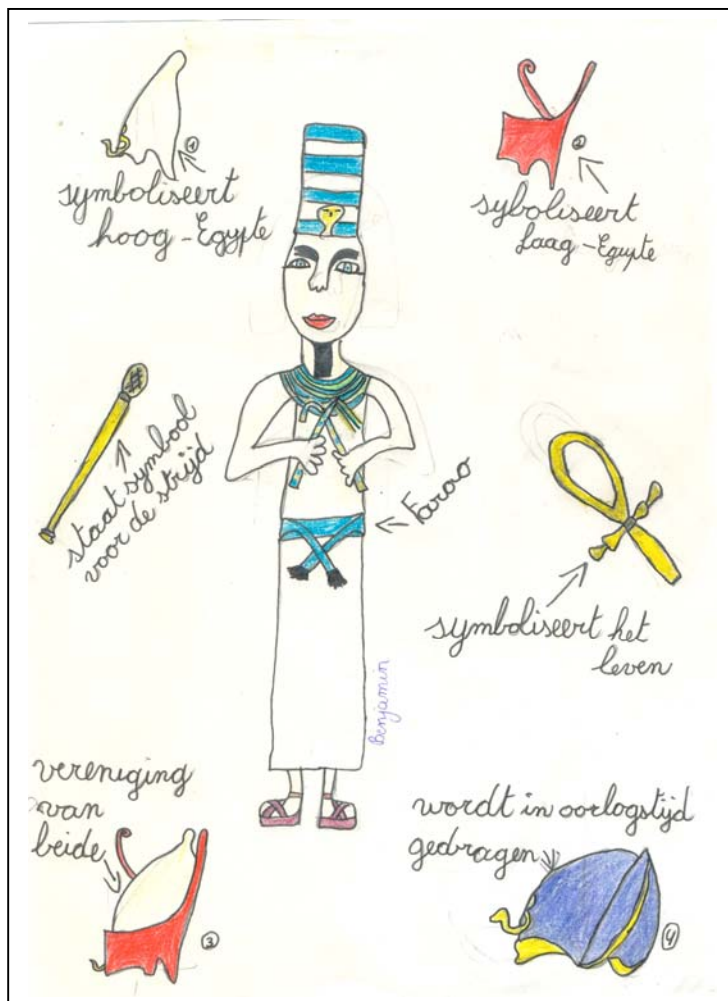
Rijken gebruikten schoonheidsmiddeltjes en droegen sierraden.

In de kledij kan je standenverschil opmerken in de kleur, de stof en de lengte van de kleren.

Mannen kleden zich sober met een heupschort uit wol of katoen.

De dames droegen geplisseerde gewaden.









Iedereen, man of vrouw, droeg pruiken met verse bloemen, waarop zelfs een parfumkegel stond.

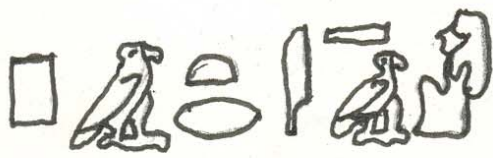


Cultuur

Voor de goden bouwde men reusachtige tempels met indrukwekkende beeldhouwwerken.

Ook juwelen, monumenten, paleizen, obelisken, sfinxen waren een kenmerk van de Egyptische cultuur. Wiskunde, geneeskunde en wetenschap kende een hoge bloei.

| | | |
|----------|---------------|---|
| l | voet |  |
| ch sh | meec |  |
| d | hand |  |
| f | adder |  |
| g | pot |  |
| h | bronnenglaste |  |
| k | vlechtouw |  |
| kh | kozienbuis |  |

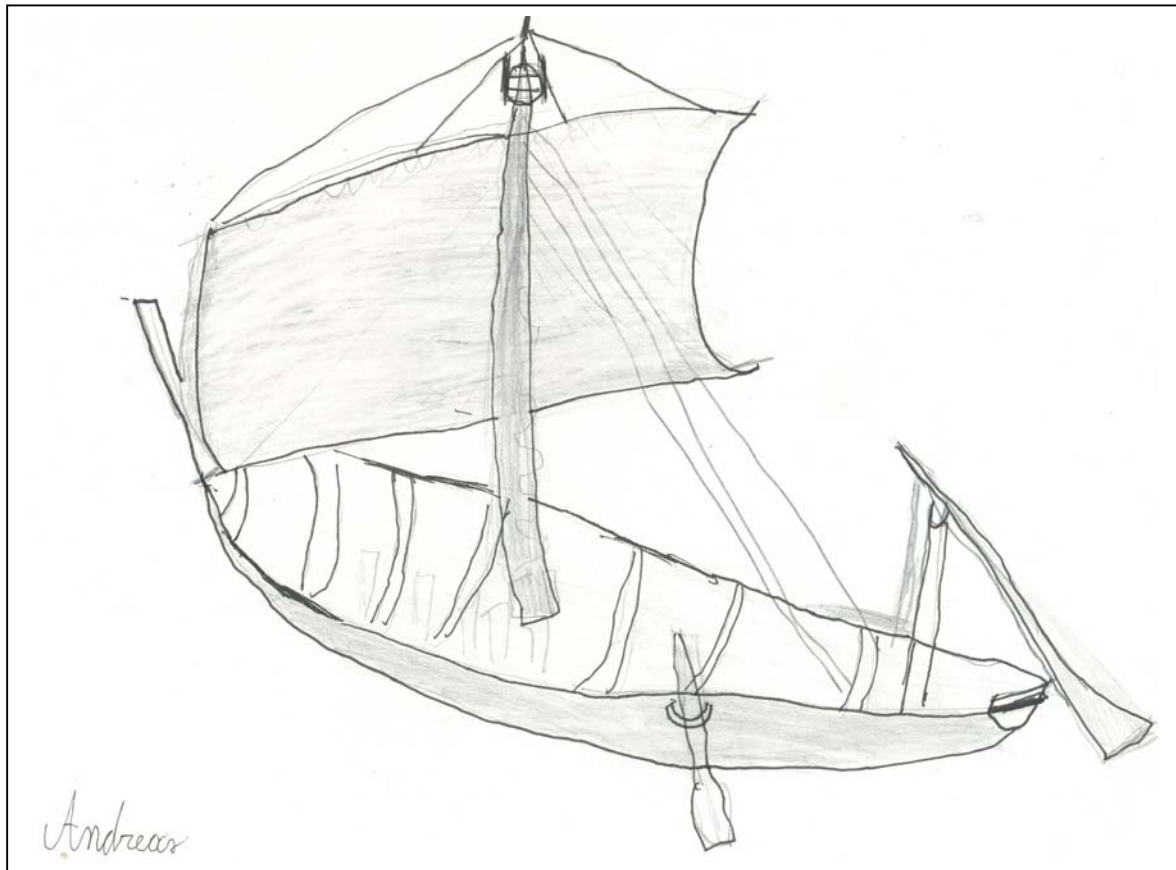
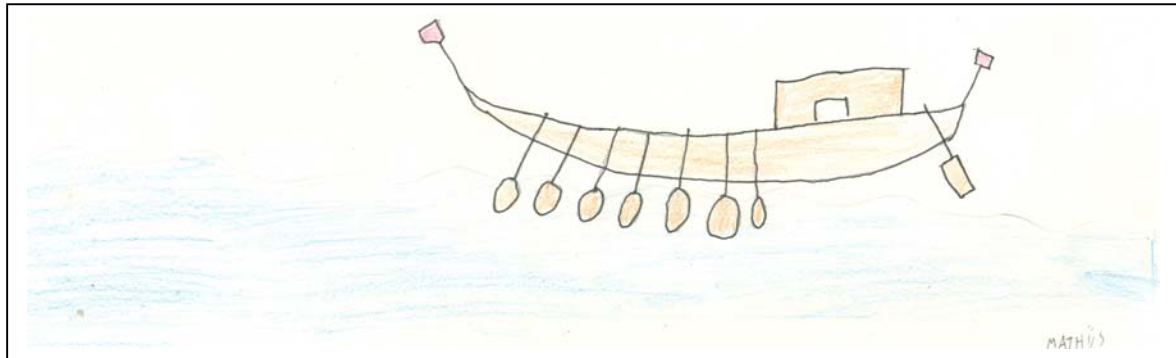


Patricia

van Senne

Uitindingen

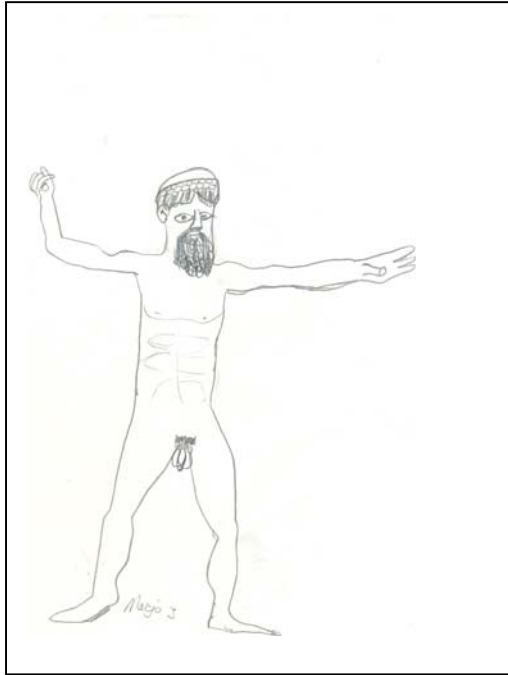
De uitvindingen van de hiërogliefen zijn de vroegst geschreven bronnen van de geschiedenis.



De Grieken 800 v.C. - 150 v.C.

Goden

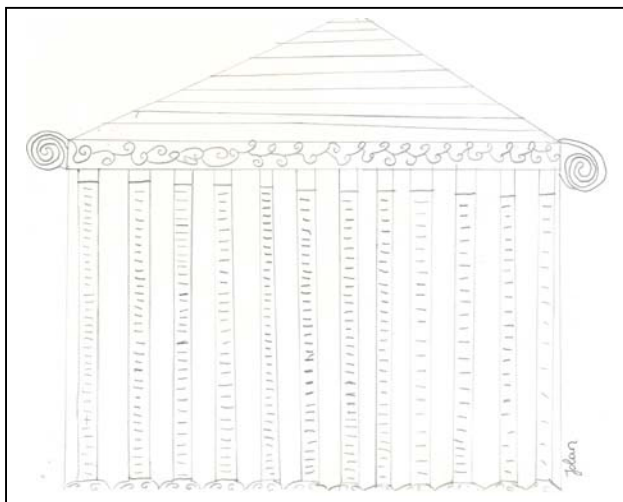
Het geloof was zeer belangrijk, want het geloof was het enige dat voor eenheid zorgde. Overal werden de goden van de Olympusberg aanbeden. Daarom werd er om de vier jaar de Olympische Spelen gehouden voor de oppergod Zeus. Als de Grieken een beslissing namen raadpleegde ze een Orakel.



cultuur

Daar het landschap erg bergachtig is, gebruiken ze vooral natuursteen voor hun bouwwerken zoals: tempels, theaters, colosseum, sportstadia, zuilen ...

Ze maken sculpturen in de rotswanden.



Men streeft in de kunst naar het idealisme! Bekers worden beschilderd met atleten en beelden stellen Goden voor.



Economie bij de Grieken

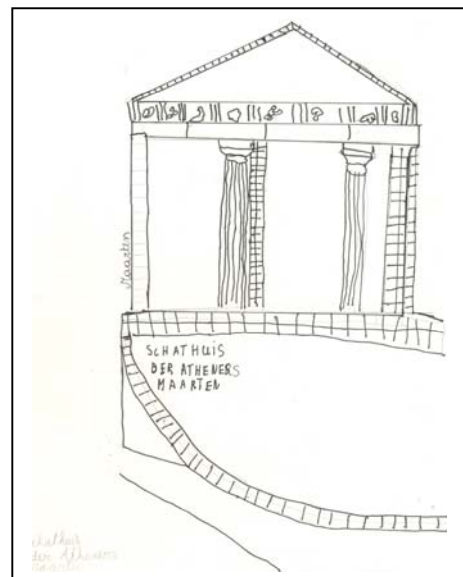
In Griekenland is de grond vrij rotsachtig, daarom is het moeilijk om aan landbouw te doen. Daarom zijn ze verplicht om aan ruilhandel te verrichten, later ontstond ook zo de munteconomie. Vele ambachtslieden voerden hun producten, waaronder keramiek, met boten uit naar landen over zee. Om dit te vervoeren gebruikten ze amforen, een soort containers. De Grieken werden gedwongen om landbouwgebieden te koloniseren.

Woningen

Aan woning werd weinig aandacht besteed, omdat ze toch meer buiten leefden. Toch was er een groot verschil tussen de huizen van het gewone volk en van de rijken. Openbaren gebouwen werden met de grootste zorg gebouwd.

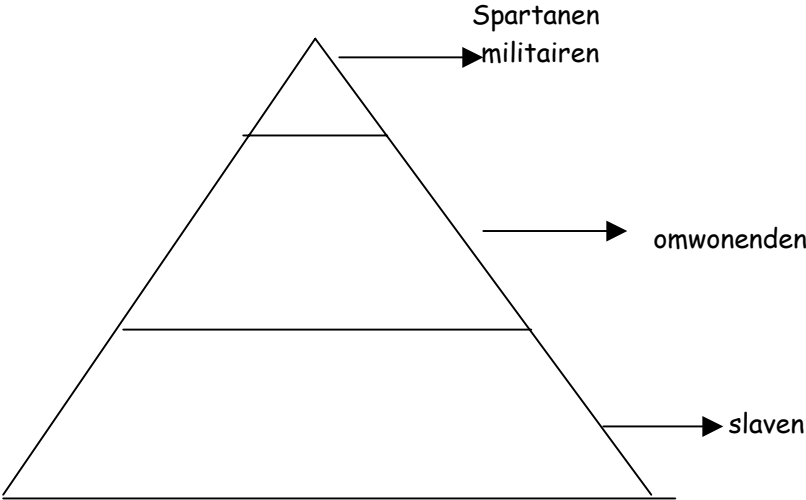
(natuursteen)

o.a. tempels, theaters en sportstadions.

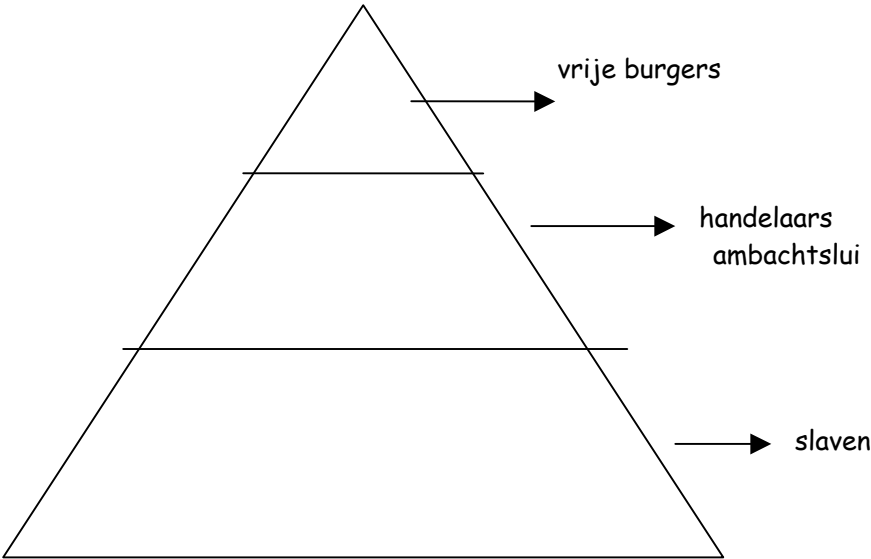


Samenleving

Sparta



Athene



De Middeleeuwen

Oorlog en vrede

In de Middeleeuwen was een kleinigheidje al genoeg om oorlog te voeren. Eerst omsingelden ze de burcht, daarna schoten ze met pijl en boog en met katapulten op de burcht.

Dan legde ze takken op de burchtgracht, zodat de hoofdpoot kon openbreken. Deze tactiek noemde de stormram.

Maar de verdedigers goten ter verdediging kokende olie uit de werpgaten.

Uit de werpgaten gooiden ze stenen en schoten ze pijlen.

Als de vijanden de burcht niet konden veroveren was de beste manier de tegenstander te laten hongeren.



Sommige burchten hadden wel een geheime uitgang.

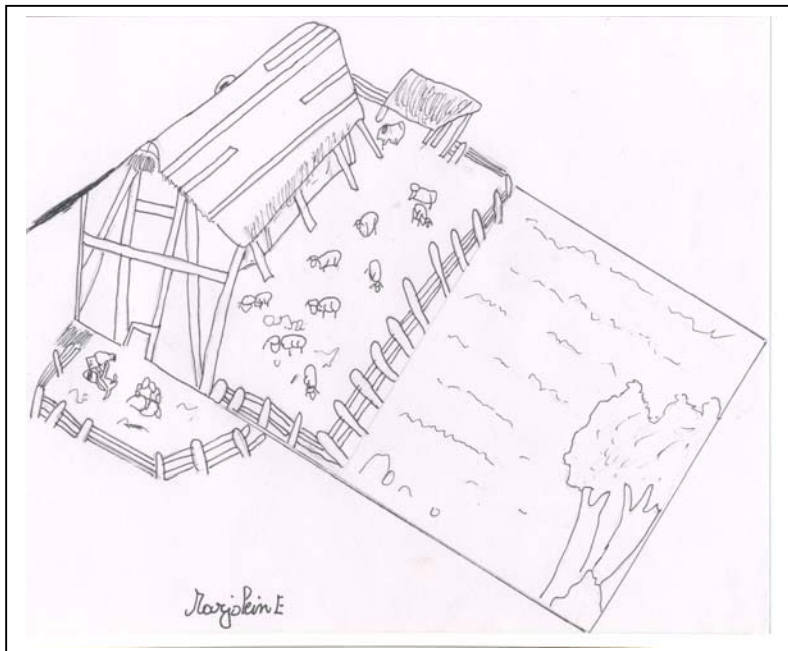
De gevechtssuitrusting bestond vaak uit: een maliënkolder en een metalen helm. Later werd het metalen harnas uitgevonden. In dit harnas kon je niet bewegen omdat het zo zwaar was.

Om te zien welke ridder aan welke kant stond, droeg elke ridder een teken op zijn schild en droeg dit over zijn kleeid.

Arbeid en maatschappij

Ridders werden voor hun diensten niet beloond met geld, maar met grond. Ze beschikten over de opbrengst ervan en over de mensen die erop woonden. Zo'n grondgebied, = **heerlijkheid**, werd in leen gegeven. Men noemt dat een **leenheerlijkheid**. De leenheer was de schenker van de grond en de leenman kreeg de grond. Beide zwoeren elkaar voor de rest van hun leven trouw en bijstand. Maar, daar kwam niet veel van terecht. Want elke heer beschouwde de leenheerlijkheid als een persoonlijk bezit waar hij heer en meester over was: hij sprak recht, eiste belastingen en had een eigen leger.

Op elke leenheerlijkheid werd met landbouw en veeteelt voor het eigen voedsel gezorgd, daar het onveilige tijden waren en handel bijna niet meer bestond. De horigen deden al het werk, waarvan het meeste van de opbrengst afgestaan moest worden aan de leenheer. Zelf werkte de heer en zijn familie niet, maar deden aan spelen, jachtpartijen, handwerk...



Het leven van het kind

Meestal bleven de kinderen in de voetsporen van hun familie.

De adellijke zoon werd ridder of heer.

De adellijke dochter werd edelvrouw.

De kinderen van de vorige werden onderdanen van de heer.

De jongens die ridder werden gingen toen ze 7 jaar waren, naar een ander stuk grond om er tot ridder opgeleid te worden.

Daar werd de jongen eerst **page**.

Hij bediende de edelvrouwen, hij leerde lezen schrijven en rekenen.

Ook vechten en jagen werd geoefend.

Maar het allerbelangrijkste was dat hij leerde touw, eerlijk en moedig te zijn.

Toen de jongen 14 jaar was, werd hij **schildknaap**.
Hij vergezelde voortaan een ridder.
Toen hij 21 jaar was, werd de schildknaap **ridder**.
Dat gebeurde in de ridderzaal van de burcht.
De heer gaf de geknielde schildknaap de ridderslag.
Hij sloeg met het plat van zijn zwaard en zei: "Ik sla je tot ridder, sta op!"
Niet alle adellijke zonen werden ridder of heer.
Sommigen werden ook monnik.

kleding

Belangrijk was dat de kledij, vooral voor de gewone mens, gemakkelijk was!
De rijkdom was vooral te zien aan de soort sluiting vb. veters, enkele knopen ...

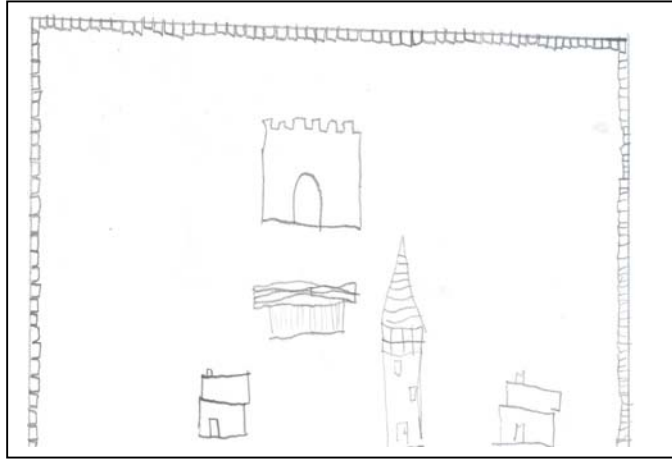


Woning en gebouwen

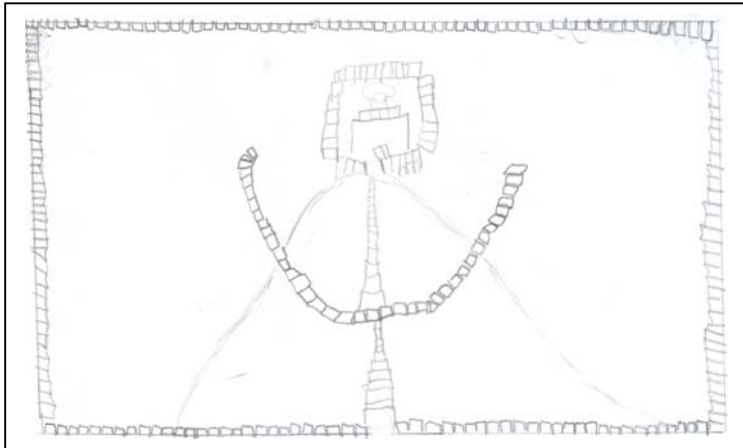
In de 8^{ste} eeuw woonde een heer meestal in een herenhoeve.

Die bestond uit een groep houten gebouwen, met daarrond een omheining. De woning van de heer lag in het midden.

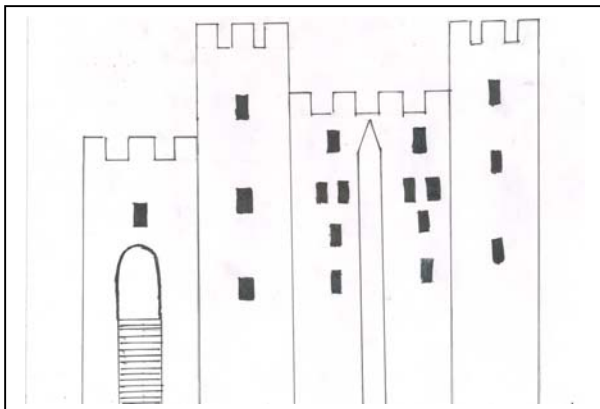
Dat was ongeveer een houten toren met enkele verdiepingen.



In de 9^{de} eeuw vielen de Noormannen onze gewesten binnen. De heren versterkten hun houten muren, hun houten woontoren. Het werd op een zandheuvel gebouwd en een gracht werd er rond gegraven.



In de 10^{de} 11^{de} eeuw ontstonden stenen burchten. De burchtbewoners geven meer om hun veiligheid dan om comfort. Olielampen en fakkels zorgden voor licht en warmte. Bijna alles werd in de ridderzaal gedaan. Op koude dagen werd er ook een haard gestookt. Er waren bijna geen meubelen. Meestal was er maar 1 bed waarin de heer en de dame sliepen. De rest sliep op de vloer of op stro.



In de 9^{de} eeuw vielen de Noormannen of de vikingen aan. Ze plunderden de dorpen die ze tegenkwamen. De Noormannen waren knappe scheepsbouwers. Hun schepen werden draken of snekken genoemd. Voorop de boeg hadden ze een onheilspellende drakenkop.



De Stedentijd

ontstaan van de steden - handelsverkeer

Op het einde van de 11^{de} eeuw werd door de heren minder oorlog gevoerd. Het werd rustiger en veiliger. Hierdoor kwam er meer en meer verkeer en daardoor meer handel. Onderweg werden er allerlei producten gekocht en verkocht. Zo werden sommige reizende avonturier-handelaars erg rijk.

Vele ridders gingen op kruistocht. Hierdoor kwam de handel tot grote bloei. De West-Europeanen maakten kennis met producten zoals zijde, bewerkt leder, wandtapijten, reukwaren, specerijen ...

In die tijd hadden handelaars geen vaste woonplaats. Ze reisden mee met hun koopwaren van de ene plaats naar de andere. Maar weldra bouwden ze toch nederzettingen op, op plaatsen die geschikt waren voor hun handel: kruispunten van land-of waterwegen. Ook de ambachtslieden vestigden zich daar. Ze werkten in dienst van de kooplieden. Zo ontstonden de steden.

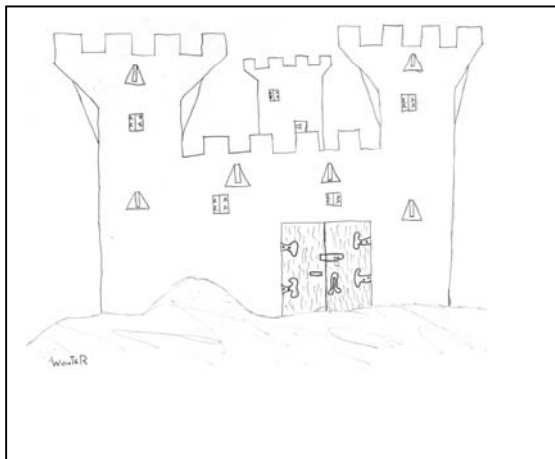
maatschappij

In zo'n 13^{de}-eeuwse stad was niet iedereen gelijk. Er was een kleine groep van zeer rijke kooplieden en een grote groep van arme ambachtslieden.

De rijke kooplieden bestuurden de stad. Hier maakten ze misbruik van. Ze zorgden ervoor dat ze zelf geen belastingen moesten betalen. De lonen van de ambachtslieden hielden ze erg laag.

stadsuitzicht

Van buitenuit leek de stad op een grote burcht met diepe grachten, hoge muren; verdedigingstorens, versterkte toegangspoorten en ophaalbruggen. Dag en nacht was er bewaking. 's Avonds werden de stadspoorten gesloten. Niemand kon dan nog de stad in of uit.



Het centrum was het marktplein. Daar stonden de belangrijkste gebouwen: het belfort, het stadhuis en de hal.

Het belfort was een hoge uitkijktoren. Van daarop hielden de wachters dag en nacht de stad in het oog. Bij gevaar zoals brand werd de stormklok geluid.

Het gebouw diende ook als bewaarplaats voor de schatkist, als wapenopslagplaats en als gevangenis.

De hal was een overdekte marktplaats. In de onmiddellijke nabijheid van de markt was ook een grote kerk, waar alle belangrijke kerkdiensten plaatsvonden.

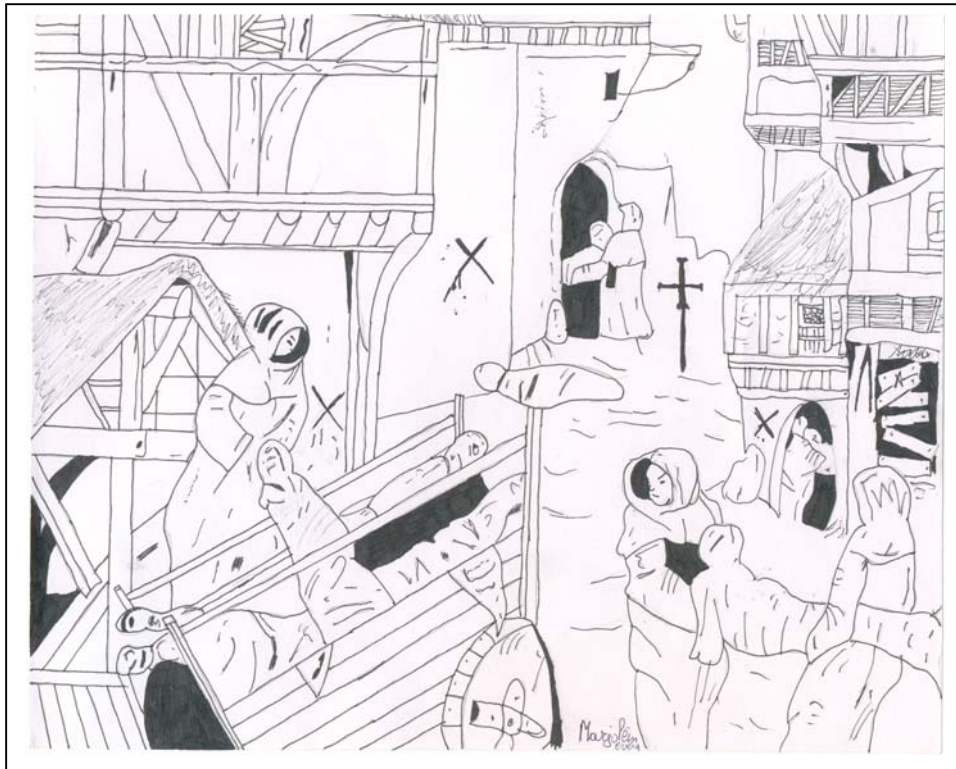


woning

De kooplieden woonden in stenen huizen met verdiepingen. De ramen hadden kleine gekleurde glasruitjes. Ambachtlieden van hetzelfde beroep woonden vaak in één straat. De straat werd dan naar hen genoemd: de Beenhouwersstraat. De huizen waren van hout en leem en hadden strodaken.

In de 13^{de}-eeuwse stad waren de nauwe straten gewoon aardewegen. Bij regenval en in de winter waren dat modderpoelen. De meeste straten waren erg vuil. Er wordt vaak in geschiedkundige boeken gezegd dat varkens, kippen en ganzen vrij rond liepen. Ook zegt men dat al het huisvuil op straat gegooid werd. Maar toen we naar de voorstelling gingen kijken van Liebaert, vertelde hij ons dat zelfs in die tijd de straten proper waren.

Ook in die tijd had je ziektes die niet te voorkomen waren zoals de pest waaraan duizenden mensen stierven.



Ook het brandgevaar was erg groot. Door de vele opeengepakte houten huizen met strodakken was een brand altijd een ramp. Het blussen met emmers was onbegonnen werk. Geregeld gingen alle grote delen van de steden in vlammen op.

vervoer

Handel betekende ook meer verkeer. De meeste reizigers verplaatsten zich te voet. Rijdieren waren zeldzaam. Eenvoudige paardenkarren waren de belangrijkste voertuigen. Hier en daar lieten de heren nieuwe wegen aanleggen. Om daarover te mogen, moest men tol betalen. Dat was aan bruggen of aan veerponten, aan stadspoorten of kruispunten. Door de slechte toestand van de landwegen ging men vooral waterwegen gebruiken. Trekschuiten volgeduwd met vracht, werden door paarden vanop de rivieroever voortgesleept. Eén paard kon zo'n 30 ton verplaatsen.

Er was ook zeevaart. Brugge was de grootste havenstad van Europa. Een veel gebruikt zeeschip was de kogge.

oorlog en vrede

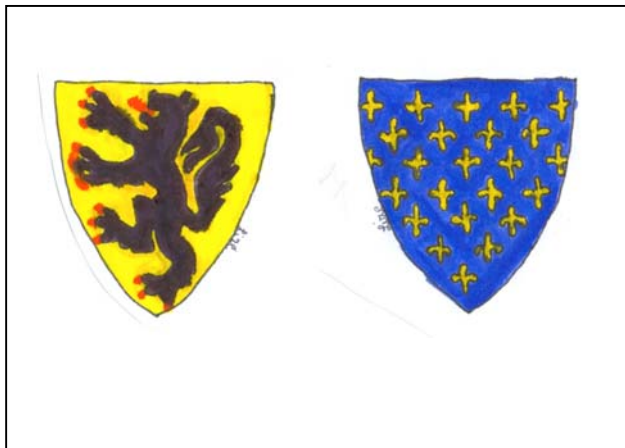
In de 13 de eeuw was een kleine groep rijke kooplieden heer en meester. Daardoor waren de vele arme ambachtslieden geërgerd. Zij wilden ook mee de steden besturen.

De graaf van Vlaanderen steunde de ambachtslieden. Hij had een afkeer van de kooplieden. Hij had een wapenschild met het kenteken; de zwarte leeuw met rode klauwen. Daarom werden ze de klauwaarts genoemd.

De Franse koning steunde de kooplieden. Hij droeg een schild met het kenteken: de lelie van het Franse blazoen. Daarom werden ze leliaarts genoemd.

In 1300 werd het graafschap door Franse troepen bezet. De graaf van Vlaanderen werd gevangengenomen. Voortaan werd Vlaanderen bestuurd door een Franse landvoogd. Hij steunde de kooplieden en het Frans werd de officiële taal. Hier waren de ambachtslieden niet tevreden mee, vermits zij geen Frans spraken.

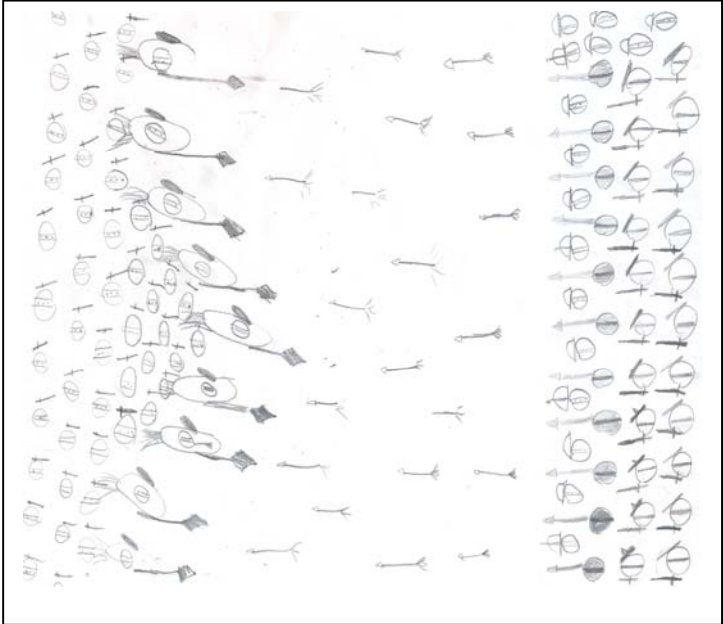
In mei 1302 braken in Brugge grote onlusten uit. In de vroege ochtend vond een moordpartij plaats. Iedereen die de woorden "Schild en Vriend" niet kon



uitspreken werd door de ambachtslieden gedood. Vele Fransen verloren het leven. Dit werden de Brugse Metten genoemd.

De Franse koning nam maatregelen. Hij stuurde een machtig leger van goed geoefende soldaten en ridders. Het Vlaamse leger wachtte de Fransen op. Velen waren gewapend met een goedendag, een dikke knots met bovenaan een ijzeren pin. Door de drassige bodem gleden vele paarden uit. De ridders kwamen op de grond terecht. Hulpeloos door het zware harnas werden ze door de Vlaamse krijgers genadeloos gedood. De Franse aanval mislukte. De Franse troepen

sloegen op de vlucht. Op het slagveld werden achteraf gulden sporen gevonden .
Daarom noemde men deze overwinning "de Guldensporenslag". De ambachtslieden
bestuurden voortaan mee en onze moedertaal werd terug Vlaams.



De Vorstentijd

Standenmaatschappij

De vorst is een alleenheerser die de macht heeft over alles: zijn wil is wet in het vorstenrijk.

De mensen dachten dat God de standen regelden.

God zou ook voor iedere stand een taak uitgedacht hebben.

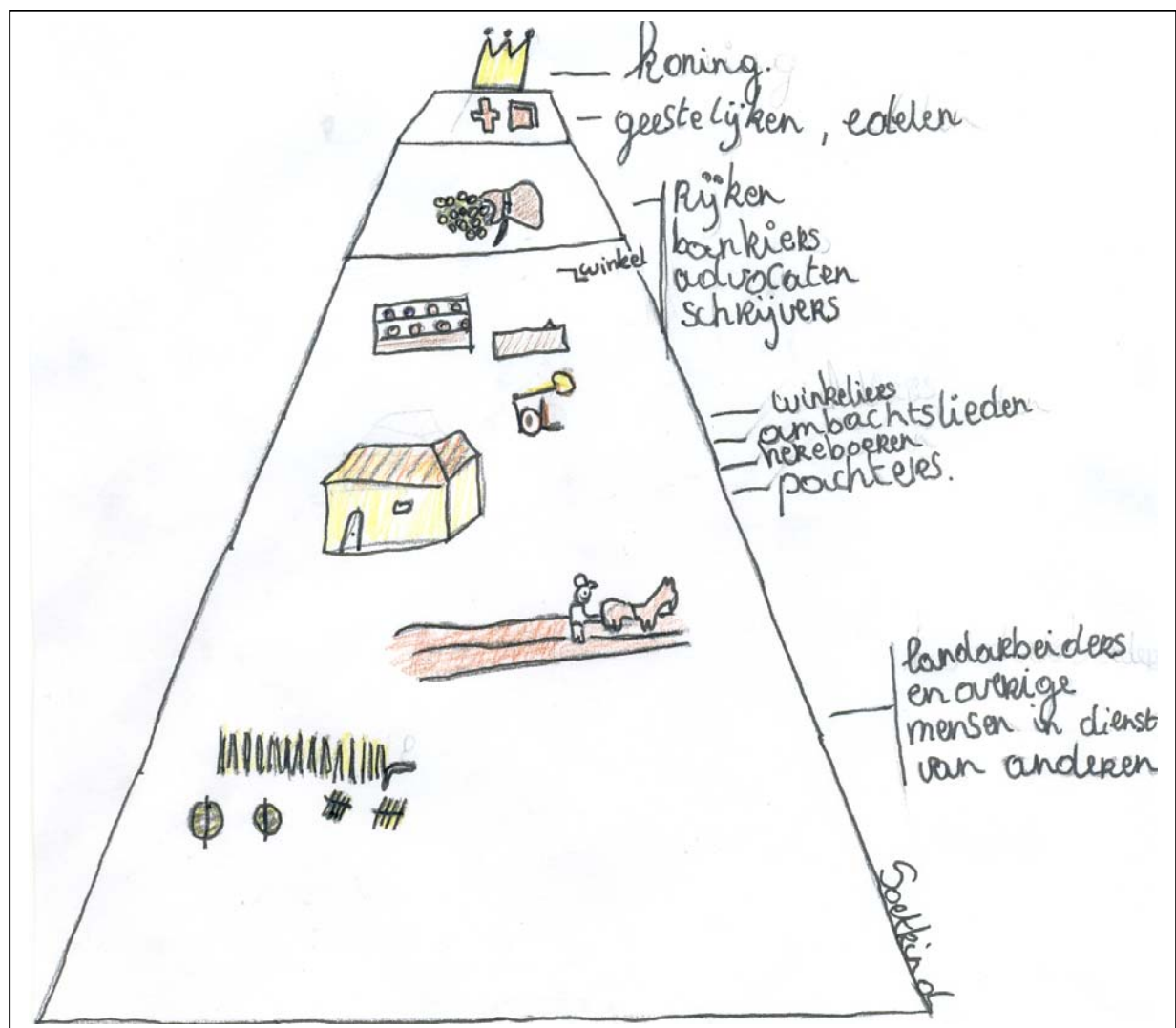
Volgens God moesten de :

1^{ste} stand :geestelijke moesten bidden voor de mensen.

2^{de} stand :De adel moest met wapens de mensen beschermen.

3^{de} stand :De mensen van deze stand moesten met hun arbeid de 1^{ste} · 2 standen onderhouden.

De tijd was dat zo gezegd, God de standen regelde van 1500 tot 1800 n.C.



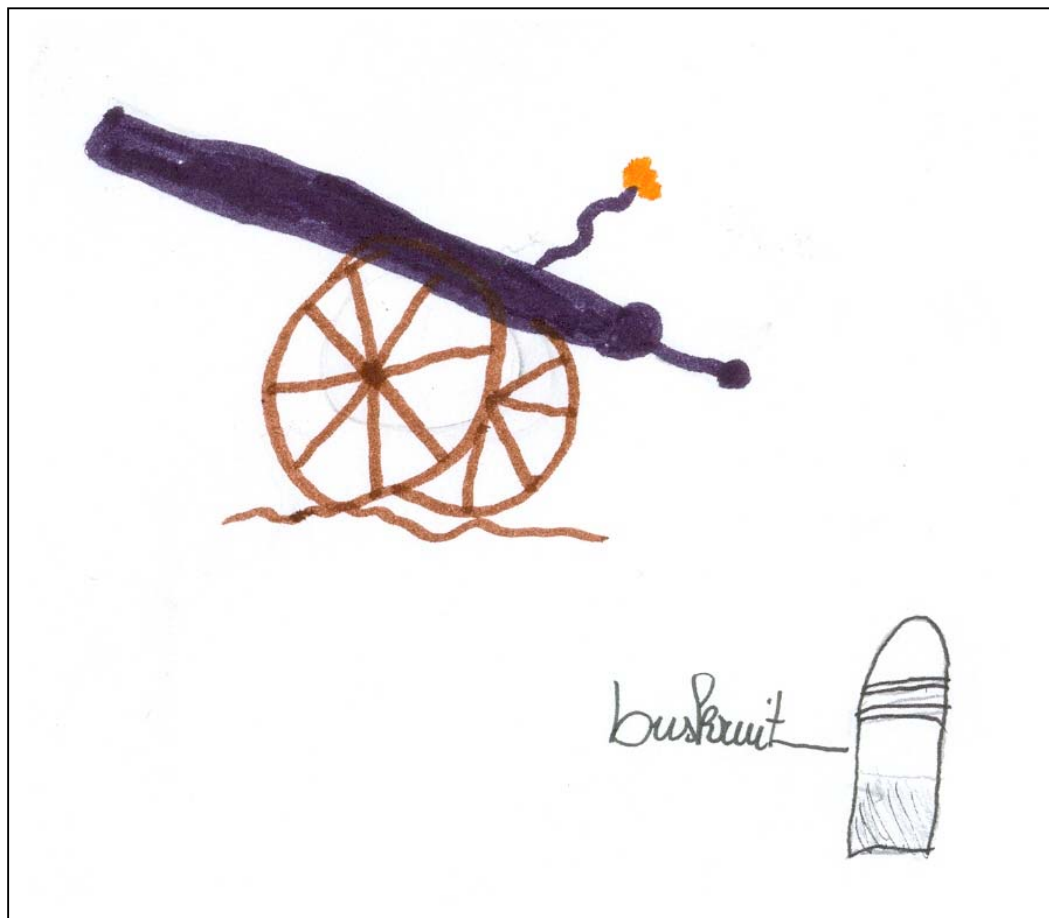
Uitvindingen en ontdekkingen

Voor verlichting werden waskaarsen gebruikt maar op het einde van de 18^{de} eeuw kwamen er in de plaats van waskaarsen, olielampen.
Ook naast de open haard kwamen smeedijzeren kachels.

Buskruit is 1 van de oudste bekende springstoffen,
De Chinezen gebruikte het buskruit als vuurwerk.
Bij ons gebruikte ze het buskruit in de mijnen of bij slopingswerk.

Maar in de 14^{de} eeuw werden er wapens met buskruit gebruikt.
Ook kanonskogels of explosieven werden met behulp van buskruit afgeschoten zo konden nu ook in dikke muurwallen bressen geslagen worden.
Er werden ook lichtere wapens zoals; het pistool en de musket gebruikt.
Andere wapens zoals; pijl en boog, zwaard en de piek werden niet meer gebruikt.
Het harnas kon tegen de nieuwe wapens niet meer als bescherming dienen.

De nieuwe wapens waren wel duur dus alleen de rijke vorsten konden die gebruiken.



Vervoer

Op zoek naar een zeeweg naar Indië gingen Portugezen en Spanjaarden in de 15^{de} eeuw met hun zeilschepen steeds verder de Atlantische oceaan op. Dat kon omdat in die tijd de scheepvaart en scheepsbouw erg vooruit gingen. Naast het kompas kwamen nieuwe dingen en betere kaarten. Daarmee konden ze de koers van het schip nauwkeuriger bepalen. Er kwam ook een heel nieuw scheepstype: de karveel, een licht en zeer gemakkelijk stuurbaar schip. Het was een driemaster met een stevenroer. De tuigage maakte vlot laveren mogelijk. Laveren is tegen de wind inzeilen. Karvelen hadden hutten voor sommige bemanningsleden. Ze waren ongeveer dertig meter lang en acht meter breed. Ze hadden een diepgang van drie meter. Bijvoorbeeld één van de ontdekkings reizigers was Christoffel Columbus die beweerde dat de wereld rond was en wou onder Spaanse vlag dit bewijzen door lang genoeg in westelijke richting te varen tot in Indië. Hij wist echter niet dat er tussen Europa en Azië het continent Amerika ligt. In Midden-Amerika aangekomen dacht hij in Indië te zijn. Vandaar de benaming: Indianen.



Vanaf de 17^{de} eeuw maakte men echter ook gebruik van allerlei paardrijtuigen. Het gewone volk verplaatste zich te voet of met de postkoets.

Vanaf de 18^{de} eeuw vervingen steenwegen stilaan de zandwegen met als gevolg dat de postkoetsdiensten talrijker en regelmatigere reden zowel in het binnenland als buitenland.

Deze postkoetsen werden getrokken door drie tot zes paarden en haalden een snelheid van 10 km/u.

Er was plaats voor +/-18 personen en de bagage werd op het dak gestapeld beschermd door een kap. De gemiddelde afstand was 30km/dag.

